

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

ЦЕНЕ ЗА СРЕМТУ:
 НА ГОДИНУ 24 ДИИ., НА ПО ГОДИНЕ 12 ДИИ., НА ЧЕТВРТ ГОД. 6 ДИИ.
 ЗА ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ НА БАНЈАНОМ ПОСЛОТОКУ.
 НА ГОДИНУ 30 ФРАНКА, НА ПО ГОДИНЕ 15 ФР. НА ЧЕТВРТ ГОД. 8 ФР.
ЗА ДУГОТРАЈСКИ:
 НА ГОДИНУ 15 ФОР. У БАНК., НА ПО ГОД. 8 Ф. НА ЧЕТВРТ ГОД. 4 Ф.
ЗА СВЕ ОСТАЛЕ СРЖАВЕ:
 НА ГОДИНУ 36 ФРАН., НА ПО ГОДИНЕ 18 ФР., НА ЧЕТВРТ ГОД. 10 ФР.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ
 УТОРНИКОМ, ЧЕТВРТОМ, СУБОТОМ И НЕДЕЉОМ
НА ЦЕЛОМ ТАБАКУ
 ПРЕДПИСИТЕ ЈЕ И АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЉИ Г. ТОМЕ АНДРЕЈЕВИЋА
 ОБИЛНЕН ВЕНАК.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:
 ПРВИ ПУТ 12 ДИИ. ПАРА ОД РЕДА, А ПОСЛЕ СВАКИ ПУТ 6 ФР.
 ЗА ПРИПОСЛАНО 50 ПАРА ДИИ. ОД РЕДА.
 Рукописи шаљу се уредништву, а претплата администрацији
„СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ“.
 РУКОВИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ. НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

БЕОГРАД 22. Фебруара

Данас је извршен важан и зна- чајан догађај у земљи: Србија је проглашена за краљевину, а књаз Милан за краља Србије.

Предлог у овом смислу примљен је у народној скупштини једногласно. Одмах по овом закључењу отишли су сви посланици народни у двор и поднели владоци круну краљевску. Владалац се одазвао жељи народног представништва. Посланици се по томе вратили у скупштину и ту је прочитан одговор владоцех; за тим је прочитан указ кнежев којим се овлашћује влада да поднесе народној скупштини на одобрење закон о проглашењу Србије за краљевину, и одмах затим формалан предлог владин, који је без дебата, једногласно усвојен. Решење скупштинско потписаше овлашћени потписници и предадоше министру председнику да га поднесе кнезу на потврду. У 11 часова поста решење законом, Србија краљевином а кнез Милан првим краљем српским. Сто и један тон огласише ову велику промену.

Ми искрено и одушевљено поздрављамо нашу отаџбину као краљевину, јер се радујемо што смо доживели да је рад Србије који се развијао од почетка овог столећа крунисан успехом. Велики Милош Обреновић учинио је одесудан корак и положио темељ будућности Србије; бесмртни Михаил Обреновић, кад је очистио земљу од Турака и ослободио градове српске од гарнизона турских, помакао је мисао народну знатно унапред; Милан Обреновић, развивши убојну заставу за ослобођење подјармљене браће и независност народну, заставу, која се пуне три године депршала и под којом се народ српски јуначки борио за остварење народних идеја, довршио је зграду народне самосталности, — и данас се по природном току ствари даје тој згради видљив облик, крунише се дело дугог и непрекидног напора и рада, крунише се круном славних Немањића.

Још 31. Августа 1880 год. кад се пронео глас да ће се Румунија прогласити краљевином, подигла је либерална странка свој глас за обнову старе славе и величине народне. Ми смо још тада писали: да „свака независна држава има права, да уређује односе у својој кући како ваља за добро; што год мисли да је у њеном интересу и што одговара положају и угледу њеном, то је властна учинити с јединим ограничењем да не замаша

у туђе интересе. Међународно право и дуготрајном праксом освештани обичаји у том обзиру гарантују независним државама право самоуправе и самоопредељења, на е тога је непомјљиво, а строго узевши и неоправдано, ако се туђе државе улећу у унутрашње ствари независних држава... У опште: била кнежевина, била краљевина или царевина као форма владавине у једној држави, то је чисто њена ствар, и никог се то не тиче, до државе и народа који у њој живи“.

Још тада, 31. августа 1880 године рекосмо јавно и отворено „да је време и за Србију да постане краљевина, чим то учини Румунија“; а знамо поуздано да је тадашња (либерална) влада преко кнежевих посланика обзнавила страним кабинетима, да ће Србија следовати примеру Румуније. Колико смо извештени један кабинет, осем аустро-угарскога, није имао никаквих примедба противу оваке намере српске.

Но не само тада, кад наша странка беше на влади, већ много доцније 25. марта 1881 обнови смо ми глас свој да се Србија прогласи за краљевину и то у најзгоднијем часу кад је и у Румунији прогласена краљевина. Вада доследни начелима нашим ми смо с радошћу поздравили нову румунску краљевину, што се њоме повраћају традиције на истоку, и рекли смо ако нико има узрока да се томе од срца радује то смо у првом реду ми Срби; јер док се традиције краљевства у Румунији губе у магли времена, српска историја у највећем блеску своје једва и да зна за друге традиције осем царске и краљевске. Ми смо проглашење краљевине у Србији обезбедили као зрео плод свију досадањих напора, као природну последицу наше младе независности.

Том приликом ваглашено је ово: „Варају се сви, који би проглашење краљевине сматрали само као дело сујете и празне форме, као што су се израдили људи који су данас на влади у своје органу онда кад смо ми још августа месеца прошле године ову идеју изнели на среду. Краљевство има за нас практичну политичку вредност. Као историјска традиција крени оно потпуно патриозам, учвршћује монархијска осећања и консолидује стабилност ствари у земљи. Ако румунски патриоти могу рећи с правом да се испунио златни сан Румуније, са много већим правом може Србија тражити да се и њен сан испуни, јер га она сива од Косова, сива га неколико стотина година, сива га

у историји, у појезији, у цркви и на сабору. Србија треба, Србија мора да се прогласи краљевином. То захтева њен углед на истоку, јер ми као и сви источни народи имамо јако развијену моћ уображења на које облик ствари јако дејство производи. Као Срби ми не можемо нити смењемо допустити да нас икоја друга држава на истоку претекне угледом својим, јер иначе престаћемо бити источани, а као што са западом не можемо се утркивати, помјљиво је да ћемо у том случају сву вредност изгубити.“

Овако смо ми писали и онда, кад наша странка није била на влади; докле су, на против, наши противници који данас управљају Србијом били противни и рату за независност и ослобођење, а и саме проглашење краљевине кад је рат сретно окончан. Ми нећемо наводити њихових речи да не бисмо поновили те жалосне успомене, јер овде стојимо пред једним актом, пред којим не треба да буде партаје: краљевина је круна независности наше, опште, српске; пред њом треба да гајимо само једнака осећања, а то су осећања радости и одушевљења. С тога не ћемо да узимамо ни у претрес питање да ли је добро изабран тренутак и да ли тај чин није требало раније извршити; он нам је добро дошао па ма то било у које доба.

У то име нека Бог благослови Србију; нека је укрепи и оснажи духом слободе и уставности; и (као што смо још 31. Августа 1880 год. рекли) нека се отворе нове двери на историјској и славом увенчаној седмовратној Жичи да кроз њих уђе у храм Немањића наш дични владалац и књаз Милан М. Обреновић IV а да изиђе миром помазан и круном славних Немањића окићен као:

Милан I краљ српски.

Пад банке „Инион генерал“ и последице за нас.

(ОД ПИСЦА ЧЛАНКА „НАРОДНА БАНКА С ПОГЛЕДОМ НА БОНТУОВ ПРЕДЛОГ“.

(СРБИЈЕТАК)

Може лако бити да ће се наћи друге банке, које ће тај славни уговор са Бонтуом драговољно прихватити, и да ће нама накнадити и целу штету или бар неку част, коју ћемо падом банке инион генерал претрпети. — Представите то вла влада, која је и онако навикла узимати све на лаку руку — као добитак, као своју бригу да се

народно добро не опшети и најпосле ће се и такав нов уговор после јакних дебата нашом уређеном скупштинском с правом одобрити. Ми се врло јако бојимо, да ће ту и туђи утицај већу бригу о томе водити, него и ми сами, и да ће се он користити нашом забуном, која је код нас завладала, и која ће још већа бити. Ако је било лажске године питање то тешко, оно је данас претешко. Не крије то она страна која за то велики интерес има, да се наше железнице у њеном интересу саграде, и ми смо појој захвални бар за њену искреност. Њеним упливом закључили смо и уговор са Бонтуом. Како се мора она сад радовати — успеху, који је постигла за тако кратко време! Са каквом ће радошћу видети она велику бригу, да ми нашу прву лакоумност сад не исплатимо, и да се не извучемо из њеног стиска! Понуђиће се нама, а нећемо ни дозвати од које стране то долази — послаћене утехе, само да се коначно и потпуно предамо. У несрећи је осећање меко, интереса, који стоје у питању, доста су важни и вреде најпосле и неколико милиона.

При нашим кућевним несретним неприликама, при нашем унутарњем разстројству, при нашој оскудици интелигенције у круговима у којима се та судбоносна питања коначно решавају, при нашој лакоумности у најважнијим и најсветијим питањима нашега политичког живота, при нашем партајству у коме себићност највећу улогу игра — немамо ни другога изгледа.

Какве ће бити последице? Ми ћемо само заменити Бонту са другим Малтуом — све друго остаје при старом. Наш нови татор може бити спреман још безобразнији, јер имаћемо њему да захвалимо да је нас, по своме — и може бити и по нашем — мишљењу, спасао од штете, и пружио помоћ у великој нужди. Наши државни органи биће немоћни према том спаситељу и ми ћемо још и жалити оно време где је Бонту нама таторовао. Нећемо моћи себи помоћи, а још мање у другога помоћ наћи. Чека нас жалосна будућност. Предали смо се на милост и немилост туђинству и просићемо још његову заштиту. Каква ће та заштита бити, свако од нас већ сад осећа.

А морамо ли ми доћи до каквог стања? Нека сваки озбиљно стави себи то питање, нека савесно поматра стање — и мора одговарати да не морамо — ако нећемо.

НА ВЕРЕСИЈУ ПРО-

дајем плац са одплатом за једну и више година, у Ваљево до куће попа Радомира.

АДВОКАТ У ВАЉЕВУ
Благоје Стојадиновић.

Свакоме бесплатно одправља упутство за потпуно излечење у тајности и са мало трошка, тајних болести скорашњих и застарелих само ваља писати:

EYMIN, Vienne (Isère) France.

La Veloutine

особита параш од пиринца

направљен с бисмутом, па је за то врло добар за лице, прионе за коју и не види се, а такође даје боју млађаног изгледа и природу нежну.

Може се добити код Ш. Фаја, проналазача у Паризу и код свих парфимера.

Ситинска помада

која то својство има, да одржава мекост и нежност руку у руку чува од сваке повреде, која би им се утицајем хладноћа могла нанети.

Н FAV.

Parfumerie in Paris
9, rue de la Paix.

Ставариште код сваког парфимера и фризера.

ЛОВАЧКО ОРУЖЈЕ ГАЛАНДА

првог фабриканта европског; 13. rue d'Hauteville, Paris, са фабриком у Бирмингхаму и у Лијежу.

Албум Галанда, велико дело о оруђу шаље се гратиc и франко, на захтев преко плаћеног писма.

M. Galand, fabricant d'armes 33. rue d'Hauteville, Paris. 8-52

TAMAR INDIEN плод за чистиње

GRILLON освежавајући против затвора и шуљева најпријатније средство чистиња за децу.

Grillon, pharm. 27. Rue Ramdouteau Paris.

У ВАСИНОЈ УЛ. Бр. 6 ИМА 3 про-

пространа и удобна дућана за издавање од Турђева дана.

Никола Барјактаровић
судбоја у ливања.

Прилепчиве болести

Болести коже, чиреви, крвне болести и т. д. лече се

Депуративним доопецима Др-а Оливијера

одобреним медицинском академијом у Паризу и владом и четиригодишњим искуством публике засведочени као извршни, употребљају се у болницама. Известно лечење овим моћним депуративом од улцера, екузмана, афекција скорашњих и застарелих, случаја конективних у устима и гуши итд.

24.000 франка награде да никаква друга метода нема ових извршних својстава. Лечење пријатно, брзо, нежно и поуздано. 62 rue de Rivoli Paris. Консултације од подне до 6 сати и реко писма.

Тражи се

Једна солидно зидана кућа са 5-6 соба, кујном и осталим припадностима у — улицама сниске главне полиције и око позоришта да купи на отплату.

Који би такову имао и на отплату за неколико година продати је хтео, нека изволи јавити се уредништву овог листа.

У трговини гвожђарској

подписаних може се добити готове пумпе за бунаре и то како обичне тако и американске и како за извлачење воде, тако и за избацивање или спровођење воде у висину.

Исто тако може се добити и разних цеву, за бунаре или водоводе од ливено-гвоздених, гвоздено тесљених и словних цеву у разној димензији, вентила, славина и сваког врста прибора за цеву.

Gloset' a и Pissoir' a са Ливено-гвозденим мајларним и порцуланским прибором, Zimmerclozet за болеснике и гвоздених валова за просипање кућнеке нечистоће.

Браћа Каралешини.

СВЕЖИНА, ДЕПОТА И ЗДРАВЉЕ

Eau de Toilette à l'OPORONAX ED. PINAUD

Ова мирисава и освежавајућа водица нарочито је за употребу леком погу намењена

Она има неоцењиву вредност по здравље.

37, BOULEVARD DE STRASBOURG, PARIS.

ОРУЖЈЕ ЗА ЛОВ

Сви француски журнари хвале особито г. M Galanda-фабриканта оруђа у Паризу, Лијежу и Бирмингхаму, зарад ловачких пушака, које два пут даље носе од осталих и концентришу хитац, те добро погађају. Кућа Галанда, најчуженија је у Европи и најодликанија изврешћу свога фабриката и своје израде, заслуге њене за проналазке и пробитачна цена која је могућа искључно механичким радом свела је цену од 50 на 40 по стотини за обично оруђе првих фабриката.

У овом погледу, кућа Галанда нуди најозбиљније гаранције. Прецизност њених карабина; солидност и израда, револвера; лепота и тачност ловачког оруђа; извршеност метака, који се не кваре; стараше, које води о експедицији, тачном и савесном вршењу поручбина које добија, све ово стекло је овој кући особити глас и им и удостојило је највиших наручбина из Србије, као и из осталога света. M. Galand, к аутор „дела о оруђу“ велика књига илустрована са 60 слика — пушака карабина, револвера итд. Ово дело шаље гратиc и франко, на прост за, гхтев преко плаћеног писма адресираног на „M. Galand, fabricant d'armes, 3-ue d'Hauteville, Paris“.

6-17

Hogg, Pharmacien, rue Castiglione, 2. à Paris,

HUILE DE HOGG

ХОГОВО УЉЕ

од трескине цигернице

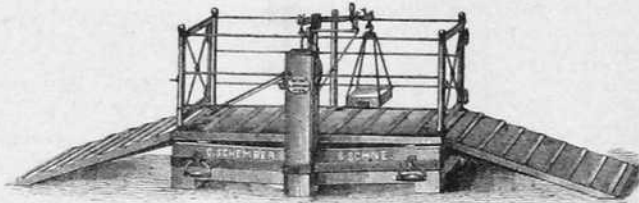
Паврсног дејства опробан већ више од 25 година, против тудоболе, фтизије, бронхитиса, назаба, кашља, скрбулозних болести, жезда, кожних болести, отока слезине, белог права и уопште неможности и т. д. тако исто опробачо као извршен лек за слабу-наву и нежну децу, који се врло лако узима.

Ваља се чувати од подражавања, која хоће да учини ово уље пријатнијим за узимање, а међутим оптерећава стомак и може имати често и хрђаве последице.

Да би сваки био осигуран од преваре и уверен да има право уље од трескине цигернице и чисто под именом l' Huile de Hogg нека купије само по, које се продаје у трговачким боцама са именом Hogg као и пре-оноком и. Лесјејера, шефа лекичара на факултету медицинском у Паризу, ор се налази на етикету сваке боце.

Ставариште у свима главним ДРОГЕРИЈСКИМ ТРГОВИНАМА И АПОТЕКАМА.

Прва и највећа фабрика кантара

за мерење стоке и хране (Brücken = Waagen), прве аустро-угарске фабрике, под погледом:

К. ШЕМБЕР и СИНОВИ

У Будим-Пешти вацки друм бр. 17 Buda pest Waitznerstrasse № 17.) Препоручује своје најпријатније фабрикате: Кантаре (Brücken Waagen) десимале, за стоку, свиње, балансе, месо, храну, мерење, мере; апарат са пожом за петролеум, сламорезе (Häckselschneider) справа за крушење кукуруза, жрнала, Фриере, ветревалче, машине за ваку, воденице за мак, за со, батегаче (пумпе) за вино за пиво, винтови ит. д.

Ценовници се добијају бесплатно.

ДУЃАН У КНЕЗ МИХАЈ-

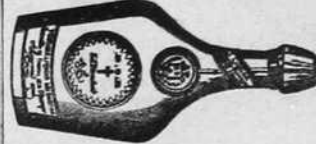
ловој улици број 10 издаје се од идућег Турђева дана под кирију. За услове заинтати ваља код г. Стевана Тодоровића проч. у добричној улици број 8.

ИЗВРСНЕ ВАСПИТАЧИЦЕ

(Францускиње, Енглескиње и Немцице,) друшарице боне, препоручује савесно.

G. EMILY REISNER

Erster Wiener Gouvernamentinstitut Wien. Stok im Eisenplatz 3.

VERITABLE QUINA LAROCHE
ПРАВИ БЕНЕДИКТИН
ЛИНЕР МАНАСИРА ФЕКМТ У ФРАНЦУСКОЈ
ОСОБИТО ТОНИЧАН, ПОМАЖЕ ДАКШЕ ВАРЕНЕ ЖЕЛАЗИНА,
НЕДЕБОЉИ ОД СВЕДЈУ ДИЖКЕРА,
Ваља истаје свилда ствако св напшном, по коме се истаје потпуно гавиног упривителда. Главно ствариште у Француској, Главни ствариште у Паризу бр. 79, на булевару Хадемовића. Накази се код г. Дршковића у авоноци код „Српског Дуба“ у Београду.

А. Т. Ларош награђен са 16.600 франака, 8 медаља на изложбама у Паризу 1878 итд.

QUINA LAROCHE

ВЛИКСИР ВИСКИ

снжењм, опорвајући и гротке грознице:

препоручује се против слабости, изнемоглости, неуредности стомака, против застарелих грозница, које се илеу могле излечити кишином и т. д.

ИСТА

С ГВОЖЂЕМ

против жалокрваља и бледобе, анемије итд.

Paris, 22 et 19. rue Drouot et Phies.

МАТониЈЕВ

ГИСХИБЛЕР

најчистији алколки кисељак

најбоље асталско и освежавајуће пиће

опробано при кашљевима, болестима гуще, стомачним и желудчаным катарима

ПАСТИЛЕ (козачиње за саривање) Heinrich Mathoni, Karlsbad (Böhmen).

Способни агенти

потребују за продавање баденских лозова од 1845, који ће сви скупа до 1886, са згодитцима да се извуку, заједно у групи са 3. процент. кнежев. српски Премија-лозова, са ушлатом по 5 фор. и 18 фор. месечно; за рад добијају агенти добар проценат.

Франко-оферти нека се шаљу

Bankvereinigung
Grün & Co.
Amsterdam Holland

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

КЕЖЕ ЗА СРЕМЪ:
 НА ГОДИНУ 24 ДЕН., НА ПО ГОДИНЕ 12 ДЕН., НА ЧЕТВРТ ГОД. 6 ДЕН.
 ЗА ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ НА БАЛКАНСКОМ ПОЛУОСТРВУ.
 НА ГОДИНУ 30 ФРАКА, НА ПО ГОДИНЕ 15 ФР. НА ЧЕТВРТ ГОД. 8 ФР.
 ЗА АУСТРО-УГАРСКУ:
 НА ГОДИНУ 15 ФР. У ВАКУ, НА ПО ГОД. 8 Ф. НА ЧЕТВРТ ГОД. 4 Ф.
 ЗА СВЕ ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ:
 НА ГОДИНУ 26 ФРАК., НА ПО ГОДИНЕ 15 ФР., НА ЧЕТВРТ ГОД. 10 ФР.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ
 УТОРНИКОМ, ЧЕТВРТИКОМ, СУБОТОМ И НЕДЕЉОМ
 НА ЦЕЛОМ ТАБАКУ
 УРЕДНИШТВО ЈЕ И АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЉИ Г. ТОМЕ АНДРИЈЕВИЋА
 ОБЈАВЉЕНО КИТАЛ

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:
 ПРВИ ПУТ 12 ДЕН. ПАРА ОД РЕДА, А ПОСЛЕ СВАКИ ПУТ 6 ПР.
 ЗА ПРИПОСЛАНО 50 ПАРА ДЕН. ОД РЕДА.
 Рукописи шаљу се уредништву, а претплата администрацији
 „СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ“.
 РЕКЛАМСКИ НЕ ПРАЉАЈ СР. ПРИЛАЖЕНА ТИСОМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

ДРАГИ МОЈ НАРОДЕ.

С данашњим даном Ја сам по једногласној и једнодушној вољи твојих представника, по вољи која је верни и чисти израз твоје воље, твоје душе, твојих мисли, твојих тежња, Србији васпоставио Краљевство.

С данашњим даном Ја примам наследну круну краљевску коју си ми ти, преко твојих представника, пружио, са тврдом вољом да свој живот теби, твојој срећи, твојој будућности посветим, са тврдом вољом да те вазда водим путем чести и правде, путем, на ком ћеш осигуравати и ујемчавати своју слободу и самосталност твојом мудрошћу и отачанствољубљем, на ком ћеш пред Јевропом вазда чврсто стајати као чињеница напретка, реда и мира, а себи стећи нов углед, нову славу.

Овим свечаним чином достојно је крунисана политичка тековина, око које се половину века уз таковску заставу Обреновића, а твојим властитим и твојих дедова пожртвовањем створила, развијала и до независности довела наша мила отаџбина. Оно што је племенитим трудом створено: оно што је нашеј отаџбини широм свеколике Јевропе изазвало емпатични одзив и њену моћну потпору, а тиме нас обвезало према њој осећајима дубоке и трајне захвалности: оно што је никло радом и напрезањима свију генерација нове Србије, данас је одушевљеном вољом Народнога Представништва добило толико жељени израз, који нам је завештан од наше прошлости, који је сагласан нашем положају у садашњости, и који ће моћи бити вазда крешко и неодољиво јемство у будућности.

Драги мој народе!

Завршујући данашњим даном период Краљевства у обновљеној Србији, одајмо пошту сени неумрлога ослободиоца, таковског јунака, Краља Милоша Обреновића I: поклонимо се пред мученичким венцем витешкога и незаборављенога Краља Михаила Обреновића III: пожелимо мир душама свију, којих је трудом Србија могла да дочека радостни дан, у ком се Краљевски престо — сломљен више нашом неслогом него туђом силом — ево опет сложним гласом Народнога Представништва подиже у реду Краљевских престола у Јевропи.

А отварајући ново доба у историји обновљене Србије, обновимо, драги мој народе, своја срца осећањима племенитости, родољубља и пожртвовања, која су једина помагала и помогла отаџбини да овај положај заузме. Нека се с овим великим даном у свачијој души ваздашња љубав отаџбине још већма узвиси: нека се труд свакога радника у свакој грани многостручног и обилатог народног живота, којим се земаљски напредак ствара, крене новим полетом, одушеви новом светињом. Нека сјајније име буде освештано све јачим развићем грађанских врлина, све већом љубављу према законитости, напретку, слободи и реду. И у њима само у њима наћи ће нова Краљевина крила своја, којима ће се уз сјајно име неизоставно винути будућности исто тако сјајној.

Она иста одушевљена снага, која је, без мало кроз пет стотина година, држала као драгоцен аманет традицију о Краљевском достојанству у Србији, данас је громко проговорила на уста Народнога Представништва: данас одјекује гласима чисте народне радости од Тимока до Дрине, од Београда до Врање. И у тој те радости, драги мој народе, ево поздравља први Краљ нове Србије.

Нека свемогући, којег је провиђење до сад штитило и напред водило нашу милу Србију, поглед а Својим Свевишњим оком и благослови Својом Свемоћном десницом ову нову тековину народну.

У Београду 22 Фебруара 1882 год.

КРАЉ СРБИЈЕ

МИЛАН ПРВИ.

МИЛАН М. ОБРЕНОВОЋ IV.
ПО МИЛОСТИ БОЖИЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ

КЊАЗ СРПСКИ

ПРОГЛАШУЈЕМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА
И СВАКОМЕ ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА
РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И
ПОТВРЂУЈЕМО ОВО ШТО СЛЕДУЈЕ:

Члан 1.

Књажество Србија про-
глашава се за Краљевину
Србију.

Члан 2.

Књаз Милан М. Обрено-
вић IV проглашава се за
наследнога Краља Србије,
под именом МИЛАН ПР-
ВИ. Краљ и Краљица и
маће, титулу „Краљевско
Величанство.“

Члан 3.

Престолонаследник Кња-
жевић Александар М. О-
бреновић проглашава се
за Краљевића Наследника
Краљевског престола Ср-
бије. Краљевић Престоло-
наследник имаће титулу
„Краљевско Височанство.“

Члан 4.

Закон овај ступа у жи-
вот кад га Књаз потпише
и њим се у свима законима
земаљским Књаз, кња-
жевски и т. д., замењује
са Краљ, Краљевски и т. д.

Препоручујемо Нашем
председнику министарског
савета, министру иностра-
них дела, да овај закон
обнародује, а свима Нашим
министрима, да се о извр-
шењу његовом старају;
властима пак заповедамо,
да по њему поступају, а
свима и свакоме да му се
поковају.

22 Фебруара 1882 год.

у Београду

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

(Долазе потписи Министара.)

ТЕЛЕГРАМИ

Чачак 23 фебр. (оригинална депеша.)

Јуче и данас сви грађани
светкују у овој вароши
велики народњи празник
— проглашење нашег не-
зависног Господара Мила-
на М. Обреновића IV за
краља српског и Србије
за краљевину. Тај празник
од великог је политичког
значаја за будућност Срба.
Ми се надамо да ће овај
свечани чин уродити пло-

дом Душановим, зато кли-
чемо:

Живио краљ Милан М.
Обреновић.

Живела краљица Ната-
лија.

Живио краљевић Алек-
сандар.

Живио Народ Српски.

У име подружине за потпомагање
српске књижевности.

ПРЕДСЕДНИК

Н. Радовановић.

Цетиње 22 феб. (оригинална депеша.)

Између Фоче и Плевља у-
станици сатрли бригаду Ау-
стријанаца: посекали 300
војника и отели 170 остра-
гуша. Кривошијани такође
разбили напад Аустрија-
наца.

Предлог закона о црквеним
властима православне вере

Министар просвете и црк. послова
Стојан Новаковић, поднео је народ-
ној скупштини предлог закона о
црквеним властима православне ве-
ре. По томе закону све црквене
власти свде се: 1) на црквени си-
нод, који је највиша црквена власт,
2.) *Архијереје и њима потчињене*
старешине, и 3.) на *епархијски дис-*
циплински суд.

Црквени синод састављен је из
епархијских архијереја и из појед-
ног протојереја из сваке епархије.
Србија се дели на три епархије:
београдску, нишку и ваљевску, и
према томе у црквеном синоду би-
ће свега 6 лица — три архијереја
и три протојереја. Протојереје те
увек поставља Књаз на предлог, ми-
нистра просвете и црк. послова на
три године. Архијереји садашњи губе
своја садашња права и положаје
у цркви. Од њих ће важити само
онај, *кога сада изнова Књаз ука-*
зом потврди. Први црквени синод,
као највиша црквена власт, биће,
дакле, уређен по избору Стојана
Новаковића и напредњачког клуба.

Нове архијереје бира изборно
тело, у које покрај чланова црк.
синода улазе: председник минис-
тарског савета, министар просвете
и црквених послова, председник ка-
сационог суда, председник апела-
ционог суда и три члана народне
скупштине. При бирању влашке
биће дакле 5 свештених особа од
стране државе, и то кад је синод
пун; а кад се деси те буде више
архијерејских места упражњено, он-
да ће још јаче бити заступљен е-
лемент државне власти у бирању
владика. Бирање архијереја врши
изборно тело под председништвом
митрополитовим, а бирање митро-
полита под председништвом пред-
седника министарског савета. Пи-
роћанац и Новаковић имају, дакле,
да изберу Србији и српској пра-
вославној цркви митрополита и вла-
дике — намеснике Исуса Христа
и проповеднике хришћанске збувани,
братства, слободе и једнакости!!

Архијерејима потчињене стареши-
не у управи црквеној јесу: *Прото-*
јереји, протојерејски намесници,
шумани и настојатељи. Њих архи-
јереј бира на шаље избор на одо-
брење влади преко министра про-
свете и црквених послова. Влада
може одобрити и не одобрити ар-
хијерејски избор. За садашње те
старешине предлог ништа не каже.
По почем је њихов положај осно-
ван на закону о црквеним власти-
ма од 1862 год. и почем се тај
закон укида новим предлогом, то је
врло могуће да се и њихов поло-
жај као и положај архијереја огла-
си за бесправан и да се место њих
изаберу други, које би напредњач-
ки клуб хтео.

Чланови епархијског дисципли-
нског суда јесу: архијереј, протоје-
реј оног места у коме је суд, пред-
седник окружног суда истог места
и 4 свештеника исте епархије. Чла-
нове и свештенике бираће и пос-
тављаће књаз на две године изме-
ђу 10 кандидата, које је ће му е-
пархијски архијереј преко министра
просвете предлагати. И у суду о-
вом, дакле судиће архијереј, кога
је влада изабрала, протојереј, кога
је влада хтела и 4 свештеника, ко-
је министар просвете хоће.

То су црквене власти, које по
предлогу Новаковићевом имају да
„управљају православном црквом у
кнежевини Србији.“ Но управљање
ових власти у самој ствари није
ништа друго него гола фикција. Црк-
вени синод, као највиша црквена
власт, не може ништа самостално
радити. По чл. 8 тога предлога **сва**
решења црквеног синода доставља-
ће се на виђење министру просве-
те и црквених послова и моћи ће
се извршити, кад исти министар из-
јави да од стране владе нема ни-
какве сметње извршењу њихову.
Осим тога синод ће се састојати
и распуштати *само кнежевим ука-*
зом на предлог министра просвете
и црквених послова. Ако министар
хоће, може све одлуке синодске у-
ништити, а може и сам синод рас-
терати, кад год буде имао воље за
то. Ово дакле не значи, да је црк-
вени синод највиша власт црквена,
него је то министар црквених пос-
лова.

Архијереј по чл. 15 Новакови-
ћевог предлога, има положај држав-
ног чиновника. Закон о чинов-
ницима важиће и за архијереје.
Црквом српском, дакле, неће више
управљати црквени пастири, него
државни чиновници, који морају у-
гађати ђуди министарској и пар-
тајској страсти. Архијереј не може
ни једнога пона ни ђакона поста-
вити ни за једну цркву и ни на
једну парохију, докле год то не
одобри влада преко министра про-
свете и црк. послова. — Другим
речима, свештеници и ђакони зави-
сиће од сад од милости министара,
који се врло често мењају, паро-
хије ће од сад делити влада са
свога гледишта партијског, а не ар-
хијереј, као пастир и стални чу-
вар црквене светиње.

Ето таква је организација српске
православне цркве сада пред на-
родном скупштином.

Ми ни мало не сумњамо о то,
да ће предлог Новаковићев кроз

који дан постати закон; јер знамо
да је напредњацима сада најпуж-
није да што пре увуку цркву срп-
ску у сферу својих партијских ин-
тереса, и да се законом ограде од
страшнога по њих митрополита Ми-
хаила. Ми најсигурније схваћамо
смер напредњачке владе с овим
предлогом, па се с тога не чудимо
ни већини скупштинској, која је
прогласила тај предлог за *хитан*,
ни влади, која убрзаним кораком
мисли да смеће мирну цркву хриш-
ћанску, која живи 19 векова.

Но и ако знамо, да ће влада
лако протурити поменути предлог,
и да пред партијском заслењенош-
ћу напредњака не вреде никакви
разлози, ипак сматрамо за своју
дужност напоменути народној скуп-
штини следеће:

1. Новаковићев предлог закона о
црквеним властима православне ве-
ре противан је чл. 120. Устава кња-
жевства Србије. У том члану уста-
ва стоји од речи до речи овако:

*„Управа унутрашњих вероиспо-
ведних послова остаје по дотичним*
*вероисповедним канонима за пра-
вославну цркву архијерејском са-*
бору.“

Уставом је дакле архијерејском
сабору гарантовано право највише
црквене власти у православној срп-
ској цркви, а у предлогу Новако-
вићевом нема ни помена о *архије-*
рејском сабору. Међу Новаковиће-
вим црквеним властима нема ни
једне, која би се звала **архијереј-**
ски сабор. Шта више Новаковић у
предлогу и не признаје никакав ар-
хијерејски сабор у нашој цркви.

Његов предлог оставља на први
мах српску цркву сасвим без ар-
хијереја и почиње сасвим изнова
да је ствара. То је, као што се
види, против устава земаљског, а
народна скупштина позива је да
„чува и брани устав од свачијега на
и владиног нартаја.“

2. Новаковићев предлог руши
осовно начело наше црквене уп-
раве т. је. **саборно начело**. У цр-
кви православној не може бити ни-
какве апсолутне личности на врху
управе, него је највиша власт **ар-**
хијерејски сабор. С тога се и чита
у символу вере: *„во једину сејатоју*
соборнију и апостоласкују цркву.“

Архијерејски сабор ради самос-
тално у име св. духа, тежећи к
моралној цељи преко моралних сред-
става. Новаковићев предлог на про-
тив истиче министра за безгранич-
ног владара у цркви, и ставља
црквену власт министру на распо-
ложење, ради државних па и пар-
тајских интереса. Морална страна
црквена ставља се у зависност од
светских власника, па и таких, ко-
има ништа не може бити свето. Суд-
ба цркве баца се у руке једнога
Новаковића, који иде у цркву
само кад су какве параде. А пре-
давати цркву на милост и немилост
једнога па и то сумњивога хриш-
ћанина, значи потпалити цркву са
све четири стране и направити за-
риште за трку једне каљаве клике
која и не уме ниби другим, но само
кривим путовима. Обарати значај
сабора у корист једне личности, а
нарочито у уставној земљи, значи
прекинути све везе са зрелим разум-
ом и предати се мрачњачком апсо-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

